

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

REMISSVAR (N2010/4944/MK)

Betänkande av Filiallagsutredningen (SOU 2010:46)

Sacos synpunkter:

- Utredningen visar att EU-rätten inte tillåter att Sverige ställer krav på filial, dotterbolag eller agentur för tjänster som tillfälligt tillhandahålls av utländska företag i Sverige eller att representant ska vara bosatt i Sverige.
- Saco vidhåller det förslag som Saco, gemensamt med TCO och LO, tidigare framfört underhand till utredningen och i remissvar över Ds 2008:75 angående förändring av förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m. Det förslaget är enligt vår mening förenligt med EU-rätten: *"Företag etablerat i utlandet eller näringsidkare bosatt utomlands ska under den tid som företaget eller näringsidkaren bedriver näringsverksamhet i Sverige till registreringsmyndigheten anmäla en representant med adress i Sverige som har behörighet att företräda företaget eller näringsidkaren och att företa de rättshandlingar som verksamheten i Sverige kräver. Detsamma gäller företag etablerat i Sverige vars företrädare är bosatta utomlands."* Representanten behöver inte vara bosatt i Sverige utan endast ha en känd adress där denne kan nås i Sverige.
- Saco anser i likhet med TCO och LO att ett krav på behörig representant bör införas i utstationeringslagen. Det bör ske senast i samband med införlivandet av bemanningsdirektivets likabehandlingsprincip vid utstationering av arbetstagare från bemanningsföretag i EU/EES-länder. Ett sådant krav på behörig representant är en förutsättning för att Sverige med sin förhandlingsmodell korrekt ska kunna införliva utstationeringsdirektivet och ge utstationerade arbetstagare (inklusive de i utländska bemanningsföretag) skydd på de områden som anges i den s k hårda kärnan dvs inkl minimilön respektive lön.
- Utredningens förslag om presumtionsreglerna i filiallagen är rimligt. De avser att klargöra vad som är hänförligt till tjänst respektive etablering. Om inte särskilda skäl föreligger ska näringsverksamhet som avses pågå under en tid av högst ett år inte betraktas som stadigvarande.
- Saco stöder utredningsförslaget om anmälningsplikt till bolagsverket för utländska näringsidkare. I likhet med TCO anser Saco att en sådan anmälan inte är någon garanti mot missbruk eller kringgåenden av de krav som gäller om den tillfälliga verksamheten som anmäls egentligen blir en etablering. Sanktioner bör därför införas mot näringsidkare som lämnar felaktiga uppgifter i syfte att kringgå krav som gäller vid etablering.

Josefin Edström
08-613 48 20
josefin.edstrom@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

- Utredningsförslaget om kontaktperson bör ersättas av krav på behörig representant. Sådan lagstiftning finns i dag i Finland och Danmark utan att den verkar strida mot EU-rätten.

Saco vill i likhet med TCO framhålla följande om det svenska förhandlingssystemet:

Ett krav på en behörig representant i Sverige, som är behörig att förhandla enligt medbestämmandelagen, ingå kollektivavtal och ta emot delgivning, är mindre långtgående än ett krav på en i Sverige bosatt företrädare.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att förhandlingar ska kunna komma till stånd i viktiga frågor för arbetstagarna och för att träffa bindande kollektivavtal. Finns ingen behörig företrädare i Sverige, fungerar inte den svenska modellen med effektiv övervakning av villkorsskydd m m. Utan en möjlighet att kräva att utländska näringsidkare som verkar i Sverige med anställd personal utser en behörig representant som finns tillgänglig i Sverige, kan detta syfte inte uppnås. Det finns då i praktiken inga möjligheter för arbetstagarorganisationerna att kontrollera att svenska arbetstagare som är anställda hos en utländsk näringsidkare som tillfälligt bedriver verksamhet har samma villkor som övriga arbetstagare i Sverige. Inte heller kan arbetstagarorganisationerna kontrollera att utstationerade arbetstagare får kollektivavtalens miniminivåer eller i övrigt tillvarata arbetstagarnas rätt till drägliga arbetsvillkor.

Kravet på behörig företrädare är således motiverat av tvingande hänsyn till samhällsintresset. Syftet, att tillvarata rättigheterna hos arbetstagare anställda hos dessa arbetsgivare, kan inte tillgodoses på något mindre ingripande sätt än att det finns en företrädare i Sverige. Det är inte praktiskt genomförbart att hålla arbetsrättsliga förhandlingar i andra delar av Europa. Kravet på en delgivningsbar kontaktperson tillgodoser inte heller dessa intressen. För att förhandlingsväsendet ska vara effektivt krävs att det är möjligt att en förhandling kan komma till stånd snabbt. Måste förhandlingsframställningar gå via en kontaktperson, ökar risken för att det inte inom rimlig tid går att få till stånd en förhandling. Dessutom saknas i dessa situationer ofta påtryckningsmöjligheter gentemot en arbetsgivare som vägrar infinna sig till en förhandling.

Observera att representanten inte behöver vara bosatt i Sverige utan endast ha en känd adress där denne kan nås i Sverige. Representanten behöver således inte vara anställd av företaget eller näringsidkaren och inte heller vara bosatt i Sverige. Däremot ska representanten ha en arbetsplats/känd adress i Sverige där vederbörande normalt kan nås. Bestämmelsen träffar även företag med ett säte i Sverige och näringsidkare som är svenska medborgare. Det är därmed inget krav som är diskriminerande på grund av nationalitet eller platsen för ett företags säte. Kravet är därmed förenligt med EU-rättens krav på etableringsfrihet.

En behörig representant är en förutsättning för att garantera de utstationerade arbetstagarna de löner och arbetsvillkor som följer av utstationeringsdirektivet. Det yttersta ansvaret för löne- och anställningsvillkor har i Sverige överlåtit till arbetsmarknadens parter. Utredningen skriver också att *”det med fog kan hävdas att den svenska modellen förutsätter att det vid utstationering alltid finns en förhandlingsbehörig person på plats i Sverige”* (sid 152).

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Gunnar Wetterberg

Åke Zettermark